اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

فيضانِ امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

دعائے عطّار: يا ربّ كريم! څوك چې دا رساله "**فيضانِ امام بخاري** رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه" اولولي يا ئې واوري، هغه ته د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د عشقِ رسول نه حصَّه عطا كړې او بے حسابه ئې اوبخښې. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

د درود شريف فضيلت

د الله پاك خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: څوک چې په ما باندي يو ځل درود شريف اوليږي، الله پاك به په هغه باندي لس ځله رحمتونه نازل كړي.

(مسلم شريف، ص172حديث912)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

بيرته بِينا شو (حكايت)

د يو وړوكي ماشوم والد وفات شوے وو، د **الله** پاك كار وو چې په ماشوم والي كښې هغه [ماشوم] په ستركو نابِينا شو. د هغه نيك سيرته والِده صاحِبه ډيره خفه شوه، هغې د خپل بچي علاج هم اوكړو خو د هغه د ستركو نظر بيرته رانغلو، بے وسه مور ئې ډيره پريشانه شوه، هغې به د دې غمه ژړل او د **الله** پاك نه به ئې د خپل بچي د بِينائي بيرته راتلو دُعاګانې كولې، د الله پاك رحمت په جوش كښې راغلو او په هغې نيكه بي بي باندې ئې رحم اوفرمائيلو. داسې اوشو چې يوه شپه د هغې قِسمت بيدار شو، په ...ب كې ...ته د الله پاك خليل حضرت اِبراهيم عَلَيْهِ السَّلَام تشريف راوړو او ورته ئې

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

ارشاد اوفرمائيلو: الله پاك ستا د دُعاګانو په وجه ستا د بچي ستركي بينا كړي دي. سحر چي راپاڅيدله نو خپل خوږ ماشوم ئي اوليدلو نو **اَلْحَمْدُلِلّٰه**! د هغه ستركي بينا شوي وے.

(تفهیمُ البُخاری، ج1، ص4 مُلَخَّصاً)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! آيا تاسو ته معلومه ده چي هغه خوش نصيبه ماشوم څوك وو؟ آو جي! هغه ماشوم ورروسته لوئي **مُحَدِّث** جوړ شو، او هغوئي د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په نوم ياديږي. **د اللّٰهُ رَبُّ الْعِزَّت دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر دِ زمونږه بے حِسابه بخښنه اوشي. اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه تعارُف

امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په 13 شوال 194 هجرئ كښي د جُمعي مباركي په ورځ (د اُزبكستان په يو ښار) بُخارا كښي پيدا شو. د هغوئي نوم مُحَمَّد او كنيت ابو عبدُ الله دے. (فتح الباری، ج1، ص452) د هغوئي په القاباتو كښي دا هم دي: اَمِيرُ المُؤمِنين فِي الحديث، حافِظُ الحديث، ناصِرُ الاحاديثِ النَّبوِيَّه، حِبرُ الاسلام، سَيِّدُ الفُقَهاءِ وَالمُحَدِّثِين، اِمامُ المُسلِمِين او شيخُ المُؤمِنِين وغيره. (سیر اعلام النبلاء، ج10، ص299، طبقاتُ الشافعیه الکبُرٰی، ج2، ص212، مقدمه نُزهةُ القاری، ج1، ص106، الاعلام للزرکلی، ج6، ص34)

د امام بُخاری رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه والد صاحب

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاری رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه والد صاحب حضرت اسماعيل بِن ابراهيم رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د اِمام مالك رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه شاګرد او ولیءِ كامل حضرت عبدُالله بِن مبارك رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه صحبت يافته وو. د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د تقوٰی او پرهيزګارئ عالَم دا وو چي خپل مال و دولت به ئي د شُبهاتو (داسي خيزونه چي د هغي په حلال او

حرام كيدو كښې شك وي د هغې) نه بچ ساتلو. د وفات په وخت كښې ئې ارشاد اوفرمائيلو: زما سره چې څومره مال دے زما د علم مطابق په هغې كښې يو هم شك والا درهم نشته. (ارشاد الساری، ج1، ص55) د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

نہ مجھ کو آزماؤ دنیا کا مال و زر عطا کر کے عطا کر اپنا غم او چشمِ گریاں یارسولَ اللہ

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيكو والدينو بركتونه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاري رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه د والد تقوٰى او پرهيزګارئ څه شان وو، واقعي شك والا مال نه بچ كيدل لوئ كمال دے، خو افسوس! نن د شك والا مال نه بچ كيدل خو لا لرې خبره ده، خلق د حرامو نه نه بچ كيږي، ياد لرئ! د حرام مال غټ سپيروالے دے، حرام مال د نسلونو كردار بربادولے شي، د خپل اولاد د شريعت و سُنَّت مطابق پالنه كولو سره سره حلال ګټلو او حلال خوړلو ضرور خيال ساتئ، ګني ياد ساتئ! د حرام مال خوړلو سپيروالي په وجه به د قيامت په ورځ سخته سزا دركولے شي، يو دردناك روايت واورئ او دحلال ګټلو، حلال خوړلو فِكر اوكړئ، خدائ دِ نكړي كه چرته مو حرام مال حاصل كړے وي نو د هغې نه رښتيني توبه اوكړئ او د هغي په باره كښې د مفتئِ اسلام نه رهنمائي واخلئ او ځان خلاص كړئ ګني سخته پريشانه كيدے شئ.

د بدنصيبه خاوند او پلار (حكايت)

ketabton.com - The Digital Library

په روایت کښې دي: د سړي سره تَعَلُّق لرونکو کښې به وړومبې د هغه بي بي او د هغه اولاد وي، دا ټول (یعنې بي بي، بچي به په ورځ د قیامت) د الله پاك مخې ته ولاړ وي، عرض به اوکړي: اے زمونږه ربه! مونږ ته د دې کس نه زمونږه حق راکړې، ځکه چې ده کله هم مونږ ته د دیني کارونو تعلیم نه دې راکړے او ده به په مونږه "حرام" خوړلو او مونږ ته د هغې علم نه وو، بیا به هغه کس د "حرامو په ګټلو" دومره اووهلے شي چې د هغه غوښه به اورژیږي، بیا به هغه کس د میزان [د تلے] خوا ته راویستے شي، فرښتې به د غر همره د هغه نیکۍ راوړي، نو د هغه بال بچو نه به یو کس په را مخکښې کیدو اووائي: زما نیکۍ لږې دي، نو هغه به د هغه د نیکو نه واخلي، دغه شان د هغه د کور افراد به د هغه ټولې نیکۍ واخلي او هغه به خپل اهل و عیال ته په ډیره مایوسۍ اوګوري او اووائي به: اوس زما په شا باندې هغه ګناه او ظلمونه پاتې شو کوم چې ما ستاسو د پاره کړي وو. فرښتې به اووائي: دا هغه (بدنصیبه) کس دے د چا نیکۍ چې د هغه د کور کسانو واخستې او دا د هغوئي په وجه دوزخ ته لاړو. (قرة العیون، ص401، نیکیوں کی جزائیں اور گناہوں کی سزائیں، ص93)

یاربّ بچالے تُو مجھے نارِ جحیم سے اولاد پر بھی بلکہ جہنّم حرام ہو

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

د نیك کار سره د حرامو اخستل خرڅول

د الله پاك آخري نبـي مُحَمَّدِ عربي صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائیلي دي: د قیامت په ورځ به څه خلق پیش کړے شي د کومو سره چې به د تِهامه د غر برابر نیکۍ وي خو چې کله هغوئي راویستلے شي نو الله پاك به د هغوئي ټولې نیکۍ باطلې کړي او بیا به هغوئي دوزخ ته غوزار کړے شي.

عرض اوكړے شو: يـارَسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! د دې څه وجه ده؟ ارشاد ئې اوفرمائيلو: هغه خلقو به لمونځونه كولو، زكوٰة به ئې وركولو او حج به ئې كولو خو چې كله به د هغوئې مخې ته حرام راغلل نو هغه به ئې اخستلو الله پاك د هغوئې اعمال باطل كړه.

(كتاب الكبائر، ص136)

جوڈ کا نیں خیانت سے چمکائیں گے! کیا اُنہیں زَر کے انبار کام آئیں گے؟
قہرِ قہار سے کیا بچا پائیں گے؟ جی نہیں، نارِ دوزخ میں لے جائیں گے

خوفناك آواز

په يو بل حديثِ پاك كښې دي: چا چې د حرام يو څيز خوړلے وي د هغه په خيټه كښې به اور بل كړے شي او هغه چې كوم وخت د خپل قبر نه را پاڅي ټول مخلوق به د هغه د خوفناك آواز نه اورييږي تردې چې الله پاك به د مخلوق په مينځ كښې كومه فيصله فرمائي اوبه فرمائي.

(قرة العيون، ص392)

خوږو او محترمو اسلامي وروڼړو! كه مور و پلار په قرآن و حديث باندې عمل كوونكي، د الله ويره لرونكي وي نو اولاد به هم د مور وپلار په فيض سره د تقوىٰ و پرهيزګارئ په لاره روان وي. د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مور و پلار ته د عبادت و پرهيزګارئ دُنياوي نفع كومه چې دې حضراتو ته نصيب شوه هغه د هغوئې د ځوئ "اِمامُ المُحَدِّثين" كيدو په صورت كښې نصيب شوه، كوم چې په ټوله دُنيا كښې خلق د "اِمام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه" په نوم سره ياد ساتي او د هغوئې د ليكونكي مشهور كتاب "صحيح بُخاري" د فيضان نه مالا مال كيږي.

بے ادب ماں باآدب اولاد جن سکتی نہیں معدنِ زر معدنِ فولاد بن سکتی نہیں

ketabton.com - The Digital Library

صَـلُّـوْا عَـلَـى الْـحَـبِـيْـب!   صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيك والدينو بركتونه

حضرت عبدُ الله بِن عباس رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُما فرمائی: بيشكه الله پاك د انسان د نيكو كارئ په وجه د هغه اولاد او اولاد، در اولاد [يعني ځامن، نمسي او د نمسو د ځامنو] اصلاح فرمائي او د هغه د نسل او ګاونډيانو حفاظت كوي او هغه ټول د الله له طرفه په پرده او امان كښې اوسي. (تفسير درمنثور، ج5، ص422)

پیر و مرشد پر مرے ماں باپ ہو سدا رحمت اے نانائے حسین

خوږو او محترمو اسلامي وروڼړو! د حديثِ پاك په مباركه دُنيا كښې چې كومه مرتبه او مقام امام بُخاري رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه ته حاصل شوي دے د هغې مثال ډير اوچت دے، هغوئي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه ته په لكونو احاديثِ مباركه زباني ياد وو، په هغوئي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه باندې د الله پاك او د خوږ نبـي صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم خاص فضل و كرم وو. امام بُخاري رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه يو ځل خوب اوليدلو چې زه د خوږ آقا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د بدن مبارك نه مچان شړم، په خوب ليدلو ډير پريشانه شو چې د حُضُورِ اكرَم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په مبارك بدن باندې كله هم مچان نه دي ناست. علمائے كرامو د خوب دا تعبير بيان كړو: چې تاسو ته دِ مبارك شي، په احاديثو كښې چې چا [د خپل ځان نه څه الفاظ] ملاؤ كړي دي هغه به تاسو پاك و صاف كړئ.

(مقدمه فتح البارى، الفصل الاول، ج1، ص9)

د اُستاذ نظر كوم ځائ ته اورسولو (حكايت)

حضرت امام محمد بِن اسماعیل بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د امام اعظم ابوحنیفه رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه قابل ترین شاګرد اِمام محمد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په خدمت بابرکت کښې حاضر شو او په فقه کښې ''کتاب الصلوٰة'' ئې زده کول شروع کړه. اِمام محمد رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه چې کله د هغوئي طبیعت علمِ حدیث طرف ته مائل اولیدلو نو هغوئي ته ئې اوفرمائیل: ''تاسو لاړ شئ او علمِ حدیث حاصل کړئ.'' چې کله اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د خپل اُستاذِ محترم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مشوره قبوله کړه او علمِ حدیث حاصلول ئې شروع کړه نو لیدونکو اولیدلو چې هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د تولو اَئِمَّه حدیث نه مخکښې شو.
(راهِ علم، ص36، تعلیمُ المُتعَلِّم، ص52)

د څلویښتو کالو پورې ئې وچه ډوډئ خوړله (حکایت)

اے عاشقانِ اِمام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د علم د طلب په دوران کښې بعضې وخت وچ بوټي خوړلي دي او وخت ئې تیر کړے دے، هغوئي به په ورځ کښې صرف دوه یا درے بادامه خوړل. یو ځل بیمار شو نو ډاکټرانو اووئیل چې د اوچې ډوډئ خوړلو په وجه د دوئي کولمې اوچې شوي دي، هغه وخت هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه اوفرمائیل: د څلویښتو کالو نه زه اوچه ډوډئ خوړم او په دې موده کښې ما بالکل سالن [یعني اینګولے] نه دې خوړلے. (تذکرة المُحَدِّثین، ص183 بتغیرٍ)

باکمال قُوَّتِ حافظه (حکایت)

حضرت محمد بِن ابي حاتم فرمائي: ما د حاشد بن اسماعیل او یو بل بُزُرګ نه اوریدلي دي، هغوئي دواړه بیانوي چې اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په کم عمر کښې زمونږ سره علمِ حدیث حاصلولو د پاره د بصرې د علمائے کرامو په خدمت کښې

ketabton.com - The Digital Library

حاضريدلو، د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه نه علاوه مونږ تولو ملګرو به احاديث محفوظ کولو د پاره ليکل، شپاړس ورځو تيريدو نه پس يوه ورځ مونږه اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه اورټلو چې تاسو احاديث محفوظ نه کولو په وجه د دومره ورځو محنت ضائع کړو. د دې په اوريدلو اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه مونږ ته ارشاد اوفرمائيل: ښه ده تاسو خپل ليکونکي صفحې راوړئ، مونږه خپلې خپلې صفحےراوړې، اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه احاديثِ مبارکه زباني لوستل شروع کړه، تردې چې هغوئي د پينځَلَّس زرو نه زيات احاديث زباني واورول، د دې په اوريدلو زمونږ ګمان شو چې مونږ ته دا روايات اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه ليکلي دي.

(ارشاد السارى، ج1، ص59 مفهوماً)

اويا زره احاديث ورته ياد وو (حکايت)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْهبه چې کوم کتاب يو ځل اوکتلو هغه به ورته زباني ياديدلو. د علم حاصلولو په شروع ورځو کښې هغوئي رَحْمَةُ اللهِعَلَيْهته اويا زره احاديث زباني ياد وو او وروسته دا شمير درې لکو (يعني 3 لاك) ته اورسيدلو، يو ځل حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د حضرت محمد بِن سلام رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په خدمت کښې حاضر شو نو حضرت محمد بِن سلام رَحْمَةُاللهِعَلَيْهحضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه ته اوفرمائيل: که تاسو لږ ساعت مخکښې راغلي وے نو ما به تاسو ته هغه ماشوم ښودلے وے کوم چې د اويازره احاديثو حافظ دے. دې هيرانوونکي خبره اوريدلو باندې د حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه په زړه کښې د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه سره د ملاقات کولو شوق پيدا شو، د حضرت محمد بِن سلام رَحْمَةُاللهِعَلَيْهد محفل فارغيدو نه پس حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه لټون شروع کړو، چې کله ئې (د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْهسره) ملاقات اوشو نو حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه اوفرمائيل: آيا د اويا زره احاديثو حافظ تاسو ئې؟ د دې په اوريدلو

امام بُخاري رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ اوفرمائيل: آو جي! زه هم هغه حافظ يم، بلکه ما ته د دې نه زيات احاديث ياد دي او د کومو صحابهٔ کرامو علیھِمُ الرِّضوان او تابعينو علیھِمُ الرَّحمه نه زه روايت کووم په هغوئي کښې د اکثرو تاريخ پيدائش، د اوسيدلو ځائ او تاريخ وفات هم پيژنم.

(ارشاد الساری، ج1، ص59)

د حافظے مضبوطيدلو يو راز

د اِمام بُخاري رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ نه تپوس اوکړے شو: آيا د حافظے مضبوطولو هم څه دوا شته دے؟ هغوئي رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ اوفرمائيل: دوا خو را ته معلومه نه ده، البته ما ډيره توجه او استقامت سره مطالعه کول د قُوَّتِ حافظه د پاره ډير فائده مند موندلي دي.(فتح الباری، ج1، ص460)

د امام بُخاري رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ حديث داني

محمد بِن اسحٰق بِن خُزيمه رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ فرمائي: ما د آسمان لاندې د محمد بِن اسماعيل بُخاري رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ نه زيات د حديث يو عالِم او حافظ نه دے ليدلے، تردې پورې وئيل کيږي چې کوم حديث "محمد بِن اسماعيل" نه پيژني هغه حديث نه دے.

بُخاري شريف ئې څنګه ليکلے دے؟

اِمام بُخاري رَحمَۃُاللہِ عَلَیْہ فرمائي: ما چې کله هم په خپل کتاب (صحيح بُخارى) کښې د حديث ليکلو اراده کړې ده نو د هغې نه مخکښې مې غُسل کړے دے او دوه رکعته لمُونځ مې ادا کړے دے. ما په دې کتاب کښې موجود احاديث د شپږ لکو احاديثو

ketabton.com - The Digital Library

نه منتخب كړي دي، ما په شپاړسو كالو كښې دا كتاب ليكلے دے او دا كتاب زما او د الله پاك په مينځ كښې حُجَّت (يعني دليل دے) دے. (المُستطرف، ج1، ص40)

د بُخاري شريف مقبوليت

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! داسې خو امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ډير كتابونه ليكلي دي، خو كوم مقبوليت او شُهرت "بُخاري شريف" ته حاصل دے بل كتاب ته نه دے حاصل شوے، اِمام ابوزيد مَروَزِي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: زه يو ځل په مكه مكرمه كښې د مقامِ اِبراهيم او حجرِ اسوَد په مينځ كښې اوده ووم چې په خوب كښې مې د الله پاك آخري نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوكړو، نبـي كريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: اے ابو زيد! زما د كتاب درس ولے نه وركوے؟ ما عرض اوكړو: يَا رسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! زما ځان په تاسو قربان! ستاسو كتاب كوم يو دے؟ حُضُورِ اكرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: د محمد بِن اسماعيل (يعني د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه) كتاب "بُخاري شريف".

(بستانُ المُحَدِّثين، ص274، 275 ملتقطاً)

د بُخاري شريف شان و عظمت

اے عاشقانِ رسول! د بُخاري شريف په باره كښې وئيل كيږي: "اَصَحُّ الْكُتُبِ بَعْدَ كِتابِ اللهِ الصَّحِيْحُ الْبُخَارِى" يعني د قرآنِ كريم نه پس د ټولو نه دُرُست كتاب "صحيح بُخاري" دے. د دې كتاب پورا نوم دا دے: "اَلْجَامِعُ الْمُسْنَدُ الصَّحِيْحُ الْمُخْتَصَرُ مِنْ اُمُوْرِ رَسُوْلِ اللهِ وَسُنَنِهٖ وَ اَيَّامِه". حضرت علامه علي قاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: بُزُرګانو ليكلي دي: كه يو مشكل كښې "صحيح بُخاري" اولوستې شي نو هغه مشكل به لرې شي او دا كتاب كومه كشتئ كښې وي هغه به نه ډوبيږي، د قحط (يعني باران نه كيدو) په وخت كښې دا اولوستې شي نو باران كيږي. حضرت امام اَصِيلُ الدِّين رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: ما د خپل ځان او نورو خلقو د مشكلاتو او پريشانئ د پاره د "صحيح بُخاري"

120 ځله ختم کړے دے نو ټول مرادونه او ضرورتونه مې پورا شوي دي، دا ټول برکتونه د سرورِ کائنات صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دي.
(مرقاۃ، ج1، ص54)

حضرت مفتی احمد یار خان نعیمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائي: په مصیبتونو کښې ختمِ بُخاري کیږي، د دې په برکت او د الله پاك په فضل سره مصیبتونه ختمیږي.
(مرآۃالمناجیح، ج1، ص11 مفهوماً)

د اِمام بُخاري عاداتِ مُبارَکه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! شپه ورځ یو کولو سره او خپل مقصد پورا کولو جذبے سره کامیابي او ترقي حاصلیږي، په فضول کارونو کښې ورځ ضائع کول او شپې په غفلت کښې تیروونکي خلق هیڅ کله کامیابي نه شي حاصلولے، امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه به د عیش و عشرت نه لرې اوسیدلو، د شبهاتو نه ځان بچ کیدل ورته د پلار نه په میراث کښې میلاؤ وو، د حقوقُ العبادو په حفاظت کولو کښې یو مثالي نمونه وه، د عشقِ رسول کیفیت ئې دا وو چې د خوږ نبي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ویښته مبارك ئې ځان سره ساتلو. هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه به ډیر کم خوراك کولو، د خپل نِیَّت ئې ښه حفاظت کولو.

د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د عبادت ذوق هم مثالي وو، ټوله شپه به ویخ پاتي کیدلو او عبادت به ئې کولو، ډیر زیات نفلونه به ئې ادا کول، هره ورځ به د نیمي شپې پاڅیدلو او لس سیپارې تلاوت به ئې کولو، په رَمَضَانُ الْمُبَارَك کښې به ئې هره ورځ د یو قرآنِ پاك ختم کولو، په تراویح کښې قرآنِ پاك ختمول د هغوئي په معمولاتو کښې شامل وو. (سیر اعلام النبلاء، ج10، ص303، تهذیب الاسماء واللغات، ج1، ص93، طبقاتُ الشافعیه الکبرٰی، ج2، ص224)

د امام بُخاري روزګار

ketabton.com - The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه زمیندار او سوداګر وو، هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه ته د پلار نه په میراث کښې ډیر مال پاتي شوے وو کوم ئې چې په مضارَبَت ورکړے وو. (مصابیح الجامع للدمامینی، ج5، ص49، فتح الباری، ج1، ص454)

یو ځل هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه اوفرمائیل: ما ته به هره میاشت 500 درهمه ګټه راتله او ما به هغه ټول د علم په طلب کښې خرچ کوله.

(سیر اعلام النبلاء، ج10، ص309)

د شهدو مچۍ 17 ځله اوچیچلو (حکایت)

اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه یوه ورځ لمُونځ ادا کولو، د شهدو مچۍ هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه 17 ځله اوچیچلو، د لمُونځ پورا کولو نه پس ئي اوفرمائیل: لږ اوګورئ دا څه څیز دے کوم چې په لمَانځه کښې ما ته تکلیف راکولو؟ شاګردانو چې اوکتل نو د هغوئي رَحۡمَةُ اللّٰهِعَلَيۡه ملا 17 ځائ پرسیدلي وه. امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه د شهدو مچۍ 17 ځله چیچلو باوُجود لمُونځ نه ماتولو مُتَعَلِّق اووئیل: ما د یو آیت تلاوت کولو او زما دا خواهش وو چې زه دا آیت پورا کړم. (هدی الساری مقدمه فتح الباری، ص455 ملتقطاً)

اے عاشقانِ رسول! تاسو اولیدل! په لمَانځه کښې د خشوع انداز! اللّٰه پاك دِ د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه په برکت مونږ ته هم د عبادت او تلاوتِ قرآن توفیق رانصیب کړي.

بنادے مجھے نیک نیکوں کا صدقہ گناہوں سے ہر دم بچا یااِلٰہی
عبادت میں گزرے مری زندگانی کرم ہو کرم یاخدا یااِلٰہی
(وسائل بخشش مرمم، ص105)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

د جمات ادب

يو ځل اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه په جمات كښې وو، يو كس د خپلې ګيرې نه ډكے ويستلو او په جمات كښې ئې غوزار كړو! هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه پاڅيدلو او هغه ډكے ئې په خپل لستونړي كښې كيښودو چې كله د جمات نه بهر شو نو غوزار ئې كړو. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

كله ئې هم غِيبَت نه دے كړے

اِمام بُخاري فرمائي: زه اُمّيد كووم چې د الله پاك په بارګاه كښې به په داسې حال كښې حاضريږم چې هغه به زما نه د غِيبَت حساب نه اخلي ځكه چې ما د چا غيبت نه دے كړے. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

نيت بدليدل ئې خوښ نه كړل (حكايت)

حضرت بَكر بن منير رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه بيانوي: يو ځل يو كس اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ته سامان را اوليږلو، د ماښام په وخت كښې د هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه خوا ته يو څو سوداګر راغلل او د پينځه زره (5000) درهمه نفع په بدله كښې ئې هغه سامان اخستل غوښتل نو هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: نن شپه صبر اوكړئ، په دويمه ورځ د سوداګرو دويمه ډله راغله، هغوئي د لس زره (10000) درهمو په نفع د اخستلو پيش كش اوكړو، امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: پرون چې كوم سوداګر راغلي وو، ما په هغوئي باندې د خرڅولو نيت كړے وو، بيا هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه هغه سامان خرڅ كړو او اوئې فرمائيل: ما خپل نيت بدلول نه خوښولو.

(تاريخِ بَغداد، ج2، ص12 ملتقطاً)

ketabton.com - The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د الله والؤ هم څه ښه شان دے، ديني مُعامَله وي يا دُنياوي، دا حضرات په يو حال کښې هم د الله پاك د ويرې نه نه بے ويرې کيږي بلکه په هر حال کښې د خپل نيت او زړه حفاظت کوي، کاش! چې د نن دور سوداګر هم د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه پيروي اوکړي او په رښتيا او امانت دارئ سره کاروبار اوکړي نو په زرق کښې به د خيروبرکت سره سره ډير اجر و ثواب اوګټي.

د خرخوونکي د پاره د ويرې خبره

اِمام محمد غزالي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه فرمائي: د قيامت په ورځ به سوداګر د هر هغه کس سره اودرولے شي چا چې په هغه څه څيز خرڅ کړے وي او د کومو خلقو سره چې د هغه اخستل خرڅول شوي وي د هغوئي د شمير برابر به د هغه نه حساب واخستې شي. (اِحياء العلوم، ج2، ص111)

عاشقِ مال اس ميں سوچ آخر کيا عروج و کمال رکھا ہے؟
تجھ کو مل جائے گا جو قسمت ميں تيری رزقِ حلال رکھا ہے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د اُستاذانو او شاګردانو شمير

اعلٰی حضرت امام احمد رضا خان رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه فرمائي: اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه چې وفات کيدلو نو لس اتيا زره (90000) شاګردان او مُحَدِّثين ئې پريښودي وو. (ملفوظاتِ اعلٰی حضرت، ص238)

شارِح بُخاري مفتی شريف الحق امجدي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه ليکي: د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د اُستاذانو شمير يو زر اتيا دے. (نُزهَةُ القاری، ج1، ص119)

د امام بُخاري نصيحت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه به اکثر دا اشعار لوستلو:

اِغْتَنِمْ فِي الْفَرَاغِ فَضْلَ الرُّكُوْعِ   فَعَسَىٰ اَن يَّكُوْنَ مَوْتُكَ بَغْتَةً
كَمْ صَحِيْحٍ رَأَيْتُ مِنْ غَيْرِ سَقَمٍ   خَرَجَتْ نَفْسُهُ الصَّحِيْحَةُ فَلْتَةً

ترجمه: (1) د فراغت په وخت کښې رکوع او سجود (يعني نفل لمُونځ) غنيمت اوګڼره، نِزدې ده چې تا ته به مرګ ناڅاپه راشي. (2) ما ډير داسې صحت مند خلق ليدلي دي کوم چې څه ناجوړه نه وو او ناڅاپه د هغوئي روحونه اووتل.
(مُکاشفةُ القلوب، ص 271)

آخرت کی کرو جلد تیاریاں موت آکر رہے گی تمہیں بے گماں
موت کا دیکھو اعلان کرتا ہوا سوئے گورِ غریباں جنازہ چلا
کہتا ہے، جامِ ہستی کو جس نے پیا وہ بھی میری طرح قبر میں جائے گا
تم اے بوڑھو سُنو! نوجوانو سنو! اے ضعیفو سنو! پہلوانو سنو!
موت کو ہر گھڑی سر پہ جانو سنو جلد توبہ کرو میری مانو سنو!

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب!   صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د خوږ نبي ﷺ په دربار کښې د امام بُخاري انتِظار

حضرت عبدُ الواحد طَوَاوِيسی رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه بيانوی چې ما په خوب کښې د خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوکړو، خوږ نبي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صحابهٔ کرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان سره په يو مقام ولاړ وو، ما د خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په خدمت کښې سلام عرض کړو، خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د سلام جواب را عطا کړو. ما د اودريدلو سبب معلوم کړو نو هغوئي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: "زه د محمد

ketabton.com - The Digital Library

بِن اسماعيل بُخاري انتظار كووم. " څه ورځې پس معلوم شو چې امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه وفات شوے دے. په تحقيق كولو پته اولګيدله چې په كومه شپه د هغوئي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه وفات شوے وو هم په هغه شپه ما د حُضُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت كړے وو. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319)

اے عاشقانِ امام بُخاري! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په يكم شوالُ الْمُكَرَّم 256 هجرئ (د اختر په شپه) د 62 كالو په عمر كښې وفات شوے دے. د يوے مودے پورې د هغوئي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د قبر مبارك نه د مشك و عنبر نه زياته ښكلي خوشبوئي راتله. بار بار به په قبر مبارك خاوره اچولے كيدله خو خلقو به د تَبَرُّك په وجه خاوره وړله. (طبقاتُ الشافعية الكبرٰى، ج2، ص232، 233 مفهوماً) د هغوئي رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه مزار مبارك سمرقند (اُزبكِستان) ته نِزدې خرتنګ نامې علاقه كښې دے. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319، 320)

د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د مزار بركتونه

حضرت ابوفتح سمرقندي رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه فرمائي: په سمرقند كښې قحط راغلو (يعني د باران نه كيدو په وجه د غذا كمے شو). خلقو ډير ځله "د استسقٰی لمُونځ" اوكړو، دُعاګانې اوغوښتلې خو باران اونشو، بيا يو نيك سړے د [سمرقند] ښار قاضي خوا ته لاړو او هغه ته ئې مشوره وركړه چې تاسو د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه مزار شريف ته لاړ شئ او هلته د الله پاك نه د باران دُعا اوغواړئ كيدے شي چې الله پاك ستاسو دُعا قبوله كړي. د ښار قاضي دا مشوره قبوله كړه، د ښار خلق ئې ځان سره كړو او د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه مزار شريف ته حاضر شو، خلقو هلته ډيره په زارئ او ژړا د الله پاك نه په عاجزئ او انكسارئ دُعا اوغوښتله او د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په وسيله ئې د دُعا سفارش اوكړو. هغه وخت په آسمان كښې وريځے راغلے او ووه ورځې مسلسل دومره زيات باران اوشو چې خلق په "خرتنګ" كښې حصار شو څكه چې د زيات

ketabton.com: The Digital Library

باران په وجه سمرقند ته رسيدل مشكل شوي وو. (د خرتنگ نه سمرقنده پورې د دريو ورځو فاصله ده.) (ارشاد الساری، ج1، ص67) **د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بركت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي.** اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

اللّٰہُ غنی! شانِ ولی! راج دلوں پر دُنیا سے چلے جائیں حکومت نہیں جاتی

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ عَلٰی مُحَمَّد

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English